

Lisa. Ringbiomajanduse teekaardi tegevused 2023–2027

Prioriteetsed tegevused on märgitud **tärniga (*)**.

1. TEGEVUSSUUND: suurem lisandväärtus ringbiomajandusest	
1.1	Alternatiivsete toorainete (sh sinimajandusest) ja uuendtoitude arendamine ning kasutuselevõtmise soodustamine.
1.2	Süntheetilise biotehnoloogia, rakupõllumajanduse, hüdroponika ja vertikaalfarminduse tehnoloogiliste lahenduste ning nendega seotud IKT lahenduste arendamine.
1.3	Kasutamata või alakasutatud kõrvalsaaduste ja jääkide (sh kalandusest ja vesiviljelusest) kasutamine keemia-, kosmeetika- ja farmaatsiatööstuses ning väetiste/mullaparandajate tootmiseks.
1.4	Loomsete kõrvalsaaduste käitlemise ja väärindamise korralduse ülevaatamine vastavalt kategooriatele. Loomsete kõrvalsaaduste põletamisel saadavale tuhale kasutusvõimaluste leidmine.*
1.5	Puidu keemiline väärindamine (sh töötlemise kõrvalsaaduste ja jääkide kasutamine) ja uute puidupõhiste toodete väljatootamine, nt tselluloosi, lignotselluloosi, hemitselluloosi ja ligniini kasutamine tekstiili, biokomposiitide, pakendite jmt tootmiseks.*
1.6	Puidupõhiste ja teistel taastuvatel materjalidel põhinevate isolatsiooni-, pinnatöötlus- ja ehitusmaterjalide arendamine.
1.7	Puidu ja teiste taastuvate materjalide kasutamise edendamine uute pikaajalise kasutusega toodete, rajatiste ja hoonete ehitamisel.
1.8	Biolagunevate jäätmete kogumise, logistika, eeltöötlemise ja säilitamise taristu ning piirkonnapõhiste lahenduste (sh väikelahenduste), tehnoloogia ja väärtusahelate arendamine.*
1.9	Biogaasi tootmise ja väärindamise Eesti tingimustele sobivate uute tehnoloogiate arendamine ja piloteerimine.
1.10	Atmosfäärisüsiniku püüdmise ja kasutamise tehnoloogiate arendamine ja rakendamine.
2. TEGEVUSSUUND: kestlik ressursidega varustatus ja elurikkuse hoidmine	
2.1	Biomassi ja kõrvalsaaduste tekke ning nõudluse andmete täiustamine ja kättesaadavaks tegemine (ka piirkondlikul ja kohalike omavalitsuste (KOV) tasandil) ning vastavate digiplatvormide arendamine.*
2.2	Kohalike ja alternatiivsete proteiiniallikate kasutus- ja asendusvõimaluste arendamine.

2.3	Vetikate ja karpide kasvatamis- ja töötlemistehnoloogiate edendamine toitainete eemaldamiseks Läänemerest, samuti Läänemere ja siseveekogude (sh Peipsi) bioressursside väärimine.
2.4	Maismaa-, mere- ja vesiviljelusepõhiste tootmissüsteemide vahelise koostoime optimeerimine, et suurendada jätkusuutlikkust ja tootmise efektiivsust.
3. TEGEVUSSUUND: teadus-arendustegevus, innovatsioon ja tehnoloogia	
3.1	Väärtusahelate sisesel, ülesel ja vahelisel koostööl põhinevate koostöömudelite ja võrgustike soodustamine tehnoloogiate arendamiseks ja kasutuselevõtuks ning kõrgema lisandväärtusega toodete ja teenuste arendamiseks.*
3.2	TA-asutuste rahvusvahelistes võrgustikes ja konsortsiumites osalemise toetamine, ELi teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisvõimaluste (Euroopa Horisont, Interreg jt) kasutamine.*
3.3	Riigi-, avalik-õigusliku ja erasektori koostöös katse- ja piloteerimise ning tehnoloogia skaleerimise taristu (sh avamerel) ja bioressursi töötlemisüksuste tekke ning olemasolevate arendamise investeeringute toetamine.
3.4	Ringbiomajanduse teadustöö tulemuste, parimate praktikate ja tehnoloogiate kohandamine, katsetamine ning rakendamine Eesti oludele vastavalt.*
3.5	Digitaalsete lahenduste ja tehisintellekti rakendamine ringbiomajanduse andmete kogumiseks ja analüüsiks, koostööplatvormide loomiseks ning tootmis- ja töötlemisprotsesside optimeerimiseks.
4. TEGEVUSSUUND: konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond	
4.1	Idu- ja TA-asutuste kõrvalettevõtete toetamiseks vajalike rahastusmudelite loomine, muu hulgas kõrgemale TVT tasemele jõudmiseks.
4.2	Erainvesteeringute kaasamise intensiivistamine ringbiomajanduse väljakutsete lahendamisse ja valdkonna arendamisse, erasektori (omakapitali)investeeringute ja laenude toetamine või käendamine riskide vähendamiseks.
4.3	Ettevõtjate osalemise toetamine ELi ringbiomajandusega seotud võrgustikes, partnerlustes ja projektides ning rahvusvahelistel ringbiomajanduse ja uue tehnoloogia häkatonidel, messidel jmt sündmustel.
4.4	Keskkonnahoidlike (riigi)hangete rakendamine ringbiomajanduse valdkondades ja kohalikust toormest/ressursist (nt toit, sööt, puit) või ringlussevõetud materjalist toodete eelistamine.
4.5	Õigusraamistiku ringbiomajanduse vajadustele kohandamine, eelkõige menetluste kiirendamine, ELi ülestest muudatuste (nt riigiabi reeglid, erinevate ELi fondide reeglid) ellukutsumine lihtsustamaks muu hulgas uute ja uuenduslike biopõhiste toodete turuletoomist.*
4.6	Maakondlike arenduskeskuste ja KOV'ide võimestamine ning regionaalsete kompetentsi- ja inkubatsioonikeskuste toetamine piirkondliku ja kogukondliku ringbiomajanduse arendamiseks.

4.7	Ringbiomajandusega seotud mõistete (jäätmel, sh biolagunevad jäätmel, kõrvalsaadused) ja nendega seotud nõuete ajakohastamine õigusaktides.*
-----	--

5. TEGEVUSSUUND: haridus, oskused ja teadlikkus	
5.1	Ringbiomajanduse kui uue majandusmudeli käsitlemise ja põhimõtete leviku ning kommunikatsiooni süsteemne korraldamine.*
5.2	(Täiend)õppe sisseviimine kõikidel haridusastmetel, teadmussiirdes ja täiendkoolitustel, et valmistada ette vajalike oskustega ja piisaval arvul spetsialiste.
5.3	Tasemeõppe õppekava ja ringbiomajanduse mikroraadide pakkumine Eesti ülikoolides.
5.4	KOVide ametnike ja allasutuste koolitamine ringbiomajanduse teemal ning nende aktiivne kaasamine valdkonna arendamisse.*
5.5	Kogukondlikule ja piirkondlikule tasandile sobivate ühistegevuse ja koostöövõimaluste (nt erinevad ühistulised mudelid) tutvustamine.
5.6	Ringbiomajanduse piirkondlike ja eri vanuserühmi kõnetavate saadikute ja kõneisikute tegevuse toetamine koostöös ettevõtete ja haridusasutustega, sh praktikakohtade vahendamine.*
5.7	Ringbiomajanduse praktiliste õpitegevuste arendamine lasteaedades ja üldhariduskoolides.*